MAATALOUS

Jokaisen tilan täytyy nyt punnita, onko korvaukseen sitoutuminen siitä saatavan korvauksen arvoinen. **MAATALOUSLINJAN TUTKIMUSPÄÄLLIKKÖ JUHA LAPPALAINEN, MTK**

MARKKU VUORIKARI

Korvaus peltojen talviaikaisesta kasvipeitteestä vaihtelee sen mukaan, kuinka iso osuus pelloista on vaikkapa syysviljalla.

MTK: Ympäristökorvaus viljelijän näkökulmasta huono kokonaisuus

Tiloilla on edessä iso urakka uuden ympäristökorvausjärjestelmän ehtojen kanssa. Ennen kuin päättää sitoutumisesta, ehdot ja eurot on punnittava tarkkaan.

Kotieläintiloilla ympäristötuen perustason korvaus puolittuu uuteen ympäristökorvaukseen siirryttäessä. Ympäristötuessa perustason toimenpiteistä maksettiin kotieläintiloille 107 euroa hehtaarilta, ympäristökorvauksessa tuki on 54 euroa.

Kasvinviljelytiloilla hehtaarikorvaus laskee 93 eurosta samaan 54 euroon. Puutarhatilojen korvaus on jatkossa 200 euroa aiemmin maksetun 181–450 euron sijaan.

”Jokaisen tilan täytyy nyt omista lähtökohdistaan arvioida korvauksesta saatavat eurot ja ehtojen aiheuttama työmäärä sekä kustannukset ja punnita, onko korvaukseen sitoutuminen siitä saatavan korvauksen arvoinen”, toteaa MTK:n maatalouslinjan tutkimuspäällikkö **Juha Lappalainen.**

”On tärkeää myös ottaa huomioon koko sitoumuskausi eikä arvioida vain yhden vuoden vaikutuksia. Todennäköisesti edessä on kuuden vuoden sitoumus.”

Vaikka itse sitoumus on viisivuotinen, Lappalaisen mukaan on todennäköistä, että päättyneen ohjelmakauden tavoin myös nyt alkavalla kaudella sitoumusta jatketaan kattamaan kuusivuotisen ohjelmakauden viimeinenkin vuosi.

Typen vähentämisestä ei voi maksaa

Ympäristökorvauksessa on entiseen nähden muutakin uutta kuin nimi. Moni aiemmin korvauksen perusteena ollut ehto on muutettu korvauksettomaksi. Syynä on esimerkiksi se, että aiempaan järjestelmään kuulunut toimenpide on kirjattu vaatimukseksi lainsäädäntöön eikä siitä voi siksi enää maksaa korvausta.

Myös vanhasta jaosta perus- ja lisätoimenpiteisiin on luovuttu.

Jatkossa korvattavat toimenpiteet ovat joko tilakohtaisia tai lohkokohtaisia. Tilakohtaiset ovat kaikille sitoutuville tiloille pakollisia, lohkokohtaisia kukin tila voi valita haluamansa määrän.

Kasvinsuojelututkinto, ruiskun testaus, täydentävien ehtojen noudattaminen ja lannoitustaulukoiden noudattaminen kuuluvat ympäristökorvauksen perustasoon eli vähimmäisvaatimuksiin. Ne ovat ehtoja, joita pitää noudattaa mutta joista ei makseta viljelijälle korvausta.

Aiemmin lannoitustasojen noudattamisesta eli käytännössä fosfori- ja typpilannoituksen rajoituksista katsottiin aiheutuvat viljelijälle kustannuksia. Nyt komission näkemys on, että lannoituksen rajoittamisesta ei voida viljelijöille maksaa korvausta, Lappalainen kertoo.

Samasta syystä puutarhatiloille kaavailtua puutarhakasvien vähennetty lannoitus -toimenpidettä ei valmiiseen ohjelmaan päätynyt.

Viljelykiertosuunnitelma tehtävä sitoumuskaudeksi

Toisaalta korvattavaksi toimenpiteeksi tilakohtaisiin eli kaikkien sitoutuvien tilojen toimenpiteisiin otettiin viljelysuunnitelma. Alunperin se oli putoamassa järjestelmästä pois.

Kokonaan uusia tilakohtaisissa toimenpiteissä ovat viljelykiertosuunnitelma ja peltomaan laatutesti.

Viljelykiertosuunnitelma tarkoittaa koko sitoumuskaudeksi laadittavaa suunnitelmaa lohkojen viljelykäytöstä, peltomaan laatutesti puolestaan tarkoittaa viljelijän itse tekemää testiä, johon on kuvallinen ohjeistus muun muassa ilmaisessa Agronet-palvelussa.

Korvauksen kaatuminen oli todellinen uhka

Lappalainen ei epäröi sanoa ympäristökorvauksesta, että nykyiseen ympäristötukeen verrattuna se on viljelijän näkökulmasta huono kokonaisuus.

”On kuitenkin parempi vaihtoehto, että meillä on edes jonkinlainen järjestelmä kuin se, ettei ole järjestelmää ollenkaan”, hän pohtii.

Viime talven poliittinen tilanne näkyy lopputuloksessa ja sekin olisi ollut mahdollista, ettei lopulta kasaan kursittu järjestelmä olisi kelvannut komissiolle.

Ehdottomasti suurin ongelman aiheuttaja Lappalaisen mukaan oli rahan puute. Aikaisemman noin 300 miljoonan euron sijaan käytettävissä on kolmannes vähemmän, 211 miljoonaa euroa.

Lappalainen arvioi, että ympäristökorvaukseen sitoutumisessa vakavimman pohdinnan paikka on erikoiskasveja viljelevillä tiloilla, intensiivisimmillä kotieläintiloilla ja sellaisilla tiloilla, joilla esimerkiksi lohkojen hajanaisuuden vuoksi lannanlevityskustannukset ovat suurimmat.

”Suurelle osalle tiloista sitoutuminen saattaa sittenkin olla kannattavampaa kuin sen ulkopuolelle jääminen.”

Viljelijät tarvitsevat päätöksentekonsa tueksi nyt punnittua ja selkeää tietoa uusista ehdoista. Siinä asiassa MTK:n katseet kohdistuvat myös hallinnon suuntaan.

JUHANI REKU

Toimenpiteistä maksettavat korvaukset

Lähde: MMM

		Yksikkönä euroa/ha ellei toisin mainita
perustaso		ei korvausta
tilatason toimenpiteet (maksetaan koko peltoalalle)		54 e, puutarhatiloille 200 e
lohkokohtaiset toimenpiteet (maksetaan alalle, jossa ehtoa noudatetaan, paitsi talviaikainen kasvipeitteisyys, joka maksetaan koko viljelyssä olevalle tilan peltoalalle)		
lietelannan sijoittaminen peltoon		40 e
ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen		40 e
valumavesien hallinta	säätösalaojien hoito	70 e
	säätökastelu ja kuivatusvesien kierrätys	250 e
ympäristönhoitonurmet	suojavyöhykenurmet	500 e kohdentamisalueella, 450 e muualla
	monivuotiset ympäristönurmet	50 e
	luonnonhoitopeltonurmet	120 e kohdentamisalueella, 100 e muualla
peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys	20 prosenttia tilan viljelyalasta	4 e
	40 prosenttia tilan viljelyalasta	18 e kohdentamisalueella, 9 e muualla
	60 prosenttia tilan viljelyalasta	36 e kohdentamisalueella, 11 e muualla
	80 prosenttia tilan viljelyalasta	54 e kohdentamisalueella
orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja perunalla		300 e puutarhakasveilla, 500 e perunalla
peltoluonnon monimuotoisuus	viherlannoitusnurmet	54 e
	saneerauskasvit	300 e
	kerääjäkasvit	100 e
	monimuotoisuuspellot	300 e
vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien käyttö puutarhakasveilla		350 e/500 e

Ympäristökorvauksen sitoumus[1] ja sopimukset[2]

Perustaso: Ympäristökorvauksen vähimmäisvaatimukset
Vaaditaan kaikilta sitoumuksen ja sopimuksen tehneiltä.
Noudattamisesta ei makseta erillistä korvausta.
- kasvinsuojelututkinto, ruiskun testaus, lannoitustasot

1) Viisivuotinen sitoumus

Ravinteiden tasapainoinen käyttö, tilakohtaiset toimenpiteet
Noudatettava, jotta voi valita lohkokohtaisia toimenpiteitä.
- lohkokirjanpito, viljavuusanalyysit, suojakaistat, viljelysuunnitelma, viljelykiertosuunnitelma

Sitoumuksen lohkokohtaiset valittavat toimenpiteet
Tuensaaja voi valita yhden tai useamman lohkokohtaisen toimenpiteen.
Toimenpiteiden vuosittainen ala voi vaihdella.
- Lietelannan sijoittaminen peltoon
- Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen
- Valumavesien hallinta
- Ympäristönhoitonurmet
- Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys
- Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja perunalla
- Peltoluonnon monimuotoisuus
- Vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien käyttö puutarhakasveilla

2) Suunnitelmaan perustuva erillinen sopimus
Ei edellytä sitoumuksen tekemistä
- Kosteikkojen hoito
- Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito
- Alkuperäisrotujen kasvatus
- Kurki-, hanhi- ja joutsenpellot

Geenipankkisäilytys
- Alkuperäiskasvilajikkeiden ylläpito
- Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmat
- Alkuperäisrotujen perimän säilytys

Lähde: MMM

Suomalainen mansikka maistuisi pietarilaisille

Laatu- ja hintatietoinen venäläinen ostaa suomalaisia mansikoita, kunhan hinta on kohdallaan, pakkaus houkutteleva ja maku peittoaa ulkomaiset kilpailijat.

Tällaisia kokemuksia kertyi Savossa kokeilusta, jossa vietiin viime heinäkuussa 1 000 kiloa tuoreita mansikoita Pietariin.

Kokeilussa olivat mukana Sisä-Savon seutuyhtymän Marjaosaamiskeskus, marjat toimittanut Pakkasmarja Oy ja Suonenjoen seudun marjanviljelijäin yhdistys.

Venäjällä yhteistyökumppanina oli maahantuojayritys Garant-Trade.

Yhteistyökumppanit halusivat löytää uusia vientikanavia mansikoille, sillä Suonenjoen mansikkapellot sijaitsevat vain muutaman tunnin matkan päässä venäläisen miljoonakaupungin markkinoista.

Vientikokeilun loppuraportissa todetaan, että Pietarin markkinoilla suomalainen mansikka ei voi kilpailla hinnalla. Kesällä Pietarissa myydään pääasiassa hollantilaisia, kreikkalaisia, puolalaisia ja espanjalaisia marjoja, jotka kaikki ovat suomalaisia halvempia.

Ennen viennin aloittamista etsittiin sopivat kaupat, joihin mansikoita tuotaisiin tarjolle. Neljästä mahdollisesta marketista yhteistyökumppaneiksi valikoituivat Stockmann ja Azbuka Vkusa, jotka ovat paremman luokan kauppoja.

Kaupoissa maistatettiin kolmea lajiketta Polkaa, Rumbaa ja Eliannyaa.

Raportin mukaan kuluttajat eivät juuri huomanneet makueroja lajikkeiden välillä, mutta heidän mielestään suomalainen mansikka erottui edukseen muualla tuotetuista mansikoista.

KIMMO HAIMI

Suomalainen mansikka ei pysty kilpailemaan hinnalla, mutta muita avuja sillä on, raportti kertoo.

Suomessa mansikoita myydään avoimissa rasioissa, mutta monet venäläiset kauppaketjut vaativat suljettuja pakkauksia. Kuluttajat puolestaan suosivat läpinäkyviä rasioita.

Pienten erien vieminen satunnaisesti ei ole kaupallisesti kannattavaa, sillä kiinteiden kustannusten osuus yksikköä kohden muodostuu liian suureksi, raportti summaa. Myös kauppakumppanit odottavat jatkuvuutta ja sitoutuneisuutta.

Toistaiseksi vientiponnistelut ovat jäissä, koska Venäjä on kieltänyt EU-elintarvikkeiden tuonnin. Mikäli se perutaan, mahdollisuuksia mansikoiden vientiin olisi raportin mukaan syytä selvittää edelleen.

MAIJA ALA-SIURUA

VIENTIASIAKIRJAT

Mansikoiden vienti vaatii monenlaisia todistuksia

Venäjälle kauppatavaraa vietäessä vaaditaan useita asiakirjoja, joista useita kysytään jo raja-asemalla. **Tuoreiden mansikoiden** viennissä tarvittavat asiakirjat: Kauppasopimus, kauppalasku, pakkauslista, rahtikirja, tilaus, kasvinterveystodistus, vastaavuussertifikaatti, valtuutussopimus, laatutodistus, gmo-free-sertifikaatti, HACCP-järjestelmä-todistus, etuajo-oikeushakemus, tulli-ilmoitus, muut toimintaa avustavat asiakirjat.

Suomi kiri EU:n kauramahdiksi

Jossain pieni Suomi kuuluu EU:n jättiläisiin: täällä viljeltiin eniten kauraa vuonna 2013. Kaurasato lohkaisi 14 prosentin siivun unionin 8,4 miljardista kaurakilosta.

Suomi nappasi ykkössijan Puolalta prosentin kymmenyksellä.

Tiedot käyvät ilmi tuoreesta Maatilatilastollisesta vuosikirjasta.

Tilastojen mukaan EU:n suuriin kauramaihin kuuluvat myös Britannia, Espanja ja Ruotsi 10–11 prosentin osuuksillaan.

Suomi lukeutuu myös maailmanlaajuisesti isojen kaurantuottajien joukkoon. Täällä tuotetaan viisi prosenttia maapallon kaurasadosta. Venäjä ja Kanada ovat maailman kaurajättejä.

Unionissa korjattiin vuonna 2013 vehnää 133 miljardia kiloa. Siitä kolmannes tuotettiin Ranskassa ja viidennes Saksassa.

EU:n suurimmat rukiinviljelijät ovat Puola ja Saksa, joissa tuotettiin 80 prosenttia unionin ruissadosta.

Maidontuottajien joukossa kuuluimme keskikastiin, ja lihantuottajina olimme vuonna 2013 höyhensarjalaisia.

EU:n lehmät lypsivät maitoa 139 miljardia kiloa, josta viidennes herui Saksassa ja toinen mokoma Ranskassa.

Suomen lehmät ylsivät 2,2 miljardilla kilollaan sijalle 14.

Unionissa teurastettiin sikoja 22 miljardin kilon verran. Tästä määrästä neljännes oli peräisin Saksasta ja 16 prosenttia Espanjasta.

Naudanlihaa tuotettiin eniten Ranskassa, noin viidennes EU:n runsaasta 7 miljardista kilosta. Toiseksi kiri Saksa 15 prosentin osuudellaan.

Ranska, Britannia ja Puola ovat EU:n suurimman siipikarjanlihan tuottajat, joista jokaisessa kasvatettiin lintuja noin 1,7 miljardin kilon verran.

Suomessa tuotetaan unionin naudan-, sian- ja siipikarjanlihasta noin prosentti.

MAIJA ALA-SIURUA

Tilaa isännöi viisikymppinen

Vuonna 2013 keskiverto suomalaisviljelijä oli 50-vuotias mies, joka isännöi sika- tai viljatilaa.

Yhteensä vuonna 2013 maa- ja puutarhatalouden parissa työskenteli noin 150 000 henkilöä. Heistä 57 000 oli viljelijöitä ja yhtymien osakkaita.

Tilan töihin osallistuneita, aikuisia perheenjäseniä tai lähisukulaisia oli noin 46 500.

Yli puolet tilalla työskentelevistä perheenjäsenistä oli naisia. He paiskivat töitä eniten tiloilla, joiden päätuotantosuunta oli hevos-, lammas- tai vuohitalous.

Vakituista työvoimaa oli 7 200 ja kausityöntekijöitä 41 000. Ulkomaista palkkatyövoimaa oli 15 500.

Maatalouden osuus työllisestä työvoimasta oli viisi prosenttia.

Tiedot kertoo tuore Maatilatilastollinen vuosikirja.

Yksityisillä maatiloilla oli noin 700 palkattua vakituista työntekijää vuonna 2013. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 590.

Maatalous- ja puutarhyritysten työvoima 2000–2013

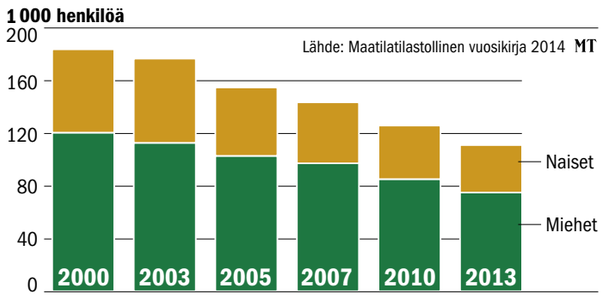

Palkkatyöntekijöistä miehiä oli noin 400, ja heistä runsas puolet teki muita kuin kotieläinten hoitotöitä. Naisista puolestaan valtaosa hoiti kotieläimiä.

Työntekijät tienasivat keskimäärin 11,08 euroa tunnissa.

Maatalous työllistää Romaniassa

EU-maiden työllisestä työvoimasta keskimäärin viisi prosenttia työskenteli maataloudessa.

Se työllistää ylivoimaisesti eniten Romaniassa, jossa peräti 30 prosenttia työvoimasta ahkeroi maatalouden parissa.

Bulgariassa oli 19 ja Kreikassa 13 prosenttia. Belgiassa, Luxemburgissa ja Britanniassa vastaava osuus oli vain yksi prosentti.

Maailman työllisestä työvoimasta maataloudessa työskenteli keskimäärin 39 prosenttia.

MAIJA ALA-SIURUA

Karjanäyttely mukaan Viljoon

Tulevana kesänä 23.–25. heinäkuuta neljännen kerran Kiuruvedellä järjestettävät Viljo-maa- ja metsätalousmessut saavat mukaansa karjanäyttelyn, joka kokoaa noin 150 eläintä näyttelyalueelle.

Eläinkehässä mittelee ayrshire-, holstein- ja nuorkarjaa.

Näyttelyalueelle rakennetaan kaksi navettaa sekä karvanleikkuu- ja pesupaikat.

Karjanäyttelyyn pääsee samalla pääsylipulla kuin maa- ja metsätalousmessuille.

Viljo-messujen perinteeksi muodostuneen Maailman vahvin viljelijä -kisan karsintoja käydään jo pitkin talvea ja kevättä.

Karsintakilpailuja käydään Seinäjoen Sarka-näyttelyssä 30.–31. tammikuuta, Ylivieskan Ryskypäivillä 27. helmikuuta ja Virossa Tarton Maamees päivillä 16.–18. huhtikuuta.

Itse kilpailu järjestetään Kiuruvedellä messujen yhteydessä kaksipäiväisenä. Kisassa on sarjat mies- ja naisviljelijöille sekä yleinen sarja muille kuin viljelijöille.

TUURE KIVIRANTA

Luvassa tapahtumien superkesä Itä-Suomeen

JOENSUU (MT)
Joka toinen vuosi pidettävä Farmari-näyttely eläimineen ja uutuuskoneineen rantautuu ensi kesänä Joensuun Laululavalle ja sen ympäristöön.

Keskellä kaupunkia 2.–4. heinäkuuta pidettävään tapahtumaan odotetaan 60 000–70 000 kävijää.

Edellinen Farmari pidettiin Seinäjoella kesällä 2013. Siellä näyttely tavoitti peräti 101 000 kävijää.

Ensi kesänä teemoina ovat maito, kotieläimet, metsä ja ruoka.

Elokuun alussa saman Pyhäselän rantamaiseman valtaa Kuninkuusravit -tapahtuma, jota Suomessa on järjestetty vuodesta 1924 lähtien.

Joensuun raviratara on ehostettu kesävieraiden varalle rakentamalla sinne uusia katos- ja karsinapaikkoja. Luvassa on radan historian neljännet Kuninkuusravit.

Lipunmyynti ”Kunkkareihin” on jo aloitettu, samoin hevoset ovat näyttäytyneet Joensuun kaupunkikuvassa muun muassa jouluisena kulkueena. Iltajuhla elokuun alkajaisiksi pidetään Joensuun Areenassa.

LIISA YLI-KETOLA

Farmari.